

Het monstermeer

Over het boek

Auteur: Leo Timmers

Illustrator: Leo Timmers

Uitgeverij: Querido

Over de maker

Leo Timmers (1970) studeerde reclame en grafische vormgeving en werkte jarenlang als illustrator. Hij debuteerde in 2000 als prentenboekauteur met "Blij met mij".

Sindsdien schreef Leo de meeste van zijn boeken zelf.

Zijn boeken zijn al meermaals bekroond. Zo belandde hij al 10 keer in de top 3 van de Leesjury en werd "Het eiland van Olifant" door The New York Times geselecteerd als een van de 10 beste prentenboeken. Leo's boeken zijn vertaald in 32 talen.

Bron: <https://www.leotimmers.com/info>

Korte inhoud

Vier eenden zijn hun vijvertje beu. Het is tijd voor avontuur! Ze gaan naar het meer.

Maar Eric weet het niet zeker. Er zou een monster in het water kunnen zitten.

Volgens de anderen heeft hij echt niets om zich zorgen over te maken.

Dat monster is maar een verhaal!

Bron: <https://www.leotimmers.com/monster-lake>

1. VOOR HET LEZEN

- Bekijk samen met de juryleden de kaft van het boek.
 - Wat zien jullie allemaal op de kaft? (Eend, echt diep water, kikker, ...)
- Lees de titel voor: "Het monstermeer".
 - Wat valt op aan de letters van het woord? (De uiteinden van de letters zijn klauwen of tanden een rechtopstaande haren)
- Analyseer samen met de juryleden het woord monstermeer:
 - Monstermeer bestaat uit monster en meer, wat zou dit betekenen?
 - Zit er een monster in het meer?
 - Of is het een meer alleen voor monsters?
 - Wat is een meer? (Een meer is een door land omringde wateroppervlakte, het water op de kaft is een meer.)
 - Wie kent er een monster?
 - Hoe ziet een monster eruit? (Speel in op de fantasie van de juryleden)
 - Heb je er al eens één gezien?
 - Zie je een monster op de kaft?
 - Hoe kijken de dieren op de kaft?
- Doe nu het boek open en laat ook de achterzijde zien van de kaft.
 - Zie je nu een monster?

- Zou het blauw aan de rand van de bladzijde de bek van een monster zijn?
 - Hoe zou een monstermeer eruit zien?
 - Lees nu de achterflaptekst: “Vier eenden gaan (...) daar geloven zijn vrienden niets van!”
 - Oei, oei, hier staat dat het een verschrikkelijk monster is.
 - Zullen we samen ontdekken of er echt een verschrikkelijk monster in het meer zit?
-

2. TIJDENS HET LEZEN

Ook al lijkt het boek op het eerste gezicht eenvoudig, toch verdient ook dit boek voldoende aandacht. Duik maar volop in de tekst en vooral de illustraties en ontdek elke keer weer een nieuwe laag.

- Doe het boek open en bekijk de tekeningen op de schutbladen.
 - Wat zie je? Zijn dit ogen van een monster?
 - Zijn er juryleden die iets anders zien in de cirkels? (Paraplutjes op een ijsje?)
 - Op de volgende bladzijde staat een vis.
 - Hoe zou de vis zich voelen?
 - En op de volgende bladzijde staat een eend.
 - Hoe zou de eend zich voelen?
 - Hoe zie je dat?
 - Zou dit Erik zijn? Waarom wel of niet?
 - Lees de tekst voor terwijl je de prenten laat zien. Geef de juryleden voldoende tijd en ruimte om de prenten in zich op te nemen en te reageren op wat ze zien. Je kan hier natuurlijk ook al stilstaan bij wat in punt 3.1 tot 3.3. besproken wordt. Heb aandacht voor volgende prenten of passages:
 - “Alleen maar saaie vissen en kikkers.” (de vissen en kikkers zien er niet blij uit – let op de richting waarin ze zwemmen)
 - “Geloof ons maar!” (Je ziet al dezelfde bek op de pagina als die op de achterzijde van het boek)
 - “Niet grappig, Erik.” (let op de blik van de andere eenden)
 - “Wij zijn helemaal alleen!” (Vouw de flappen open en toon de uitklapper van bijna 1 meter.)
 - ...
 - Laat de juryleden zelf nadenken over de verschillende thema’s die zich aandienen. Misschien komen ze er zelf wel achter waarom Erik helemaal niets vertelt op het einde. (Zie na het lezen)
-

3. NA HET LEZEN

3.1. Personages

- De vier eenden gaan op uitstap naar het meer:
 - Erik is één van de vier eenden. Je herkent hem aan zijn groene kop en witte ring om zijn hals.
 - Hij is terughoudend om mee te gaan naar het meer.
 - Hij hoorde over een monster onder de wateroppervlakte.
 - Hij maakt kennis met de onderwaterwereld en heeft het duidelijk naar zijn zin.
 - Hij kijkt zijn ogen uit op de grote uitklapbare prent.
 - Op het einde van het verhaal geeft hij niet prijs wat hij allemaal onder water beleefde. Is hij op zijn hoede voor het oordeel van de andere eenden? Of beleefde hij dit alles in zijn eigen fantasie?
 - De andere eenden
 - Ze zijn er gerust in dat er geen monster in het meer zit en wimpelen Eriks ongerustheid weg.
 - Tot ze ontdekken dat Erik weg is.
 - Op het einde van het verhaal hebben de eenden dezelfde ongerustheid die Erik in het begin van het verhaal had. De rollen worden omgedraaid.

- Kikkers en vissen zonder attributen:
 - Ze zwemmen met een blik vol paniek naar de kant van het meer. Dit is al een eerste aanwijzing dat Eriks vermoeden misschien juist zou kunnen zijn.
 - Op het einde van het verhaal waar de eenden terug aan wal gaan zie je opnieuw een vis en een kikker.
- Het monster:
 - Lijkt precies van staal maar de mondhoeken verraden enige beweging.
 - Het is versierd met rietjes, parapluutjes, een strik, ...
 - Het draagt een veel te kleine kleurrijke hoed, een paraplu en een zakhorloge waarop het tien over twee blijft.
 - Het monster oogt heel vriendelijk en grappig en neemt een hele stoet aan dieren mee op sleeptouw naar de overkant van het meer.
- Allerlei onderwaterdieren met de meest vreemde attributen als een reddingsboei, een slakkenhuis, een handtas, een bootje, ...
 - Ze vergezellen het monster.
 - Het lijkt erop dat ze allemaal op één of andere manier deelnemen aan een verkleed-verkeer-onderwater-spektakel.
 - De fantasie slaat hier helemaal op hol.

3.2. Illustraties

Lees het verhaal opnieuw en besteed dan nog eens extra aandacht aan de illustraties.

- Leo Timmers gebruikte een spuittechniek om het water van het meer weer te geven.
- Op de grote uitklapbare prent kom je in een heuse onderwaterwereld terecht. Je waant je precies in een speeltuin van allerhande materialen en voertuigen vol vissen en allerlei (fantasie)onderwaterdieren. Neem voldoende tijd om allerlei verkeers- en straatsituaties te ontdekken. Laat de juryleden zelf van alles opsporen en uitpluizen. Leid de aandacht naar:
 - Rioolbuis met de M van metro
 - Verkeersborden en verkeerslicht
 - Lichtreclame
 - Olievat met planten in of als kookpot of als werkbank.
 - Vuilnisbak met bloem
 - Fles met windmolentje
 - Een wrak van een schip
 - Een partijtje basketbal
 - Een straatlantaarn
 - ...
- Op de volgende prent zwemt er een stoet van dieren naar de andere kant van het meer.
 - Staat Erik op elke prent afgebeeld? Kun je hem vinden?
 - Welke kleuren heeft de illustrator gebruikt? (donkergroen voor het water en felle kleuren voor de onderwaterwezens)

3.3. Einde van het verhaal

Het einde van het verhaal is heel verrassend.

- Wat denk je dat er zal gebeuren als de eenden hun kop terug zullen draaien in de richting van het meer?
- Wat denk je dat de eenden zullen doen?
- Zullen de eenden net als Erik eerst schrikken en dan willen kennismaken met de dieren en het monster?
- Wat denk je dat het monster zal doen? Gaat het monster ook aan wal op de oever van het meer?
- Wat vind jij van het einde van het verhaal?

3.4. De relatie tussen tekst en beeld

- De tekst is eerder summier en beperkt zich tot dialogen tussen de vier eenden.
- De illustraties gaan hand in hand met de tekst en spreken elkaar tegen. Sta hier even bij stil met de juryleden.
 - Zou het verhaal anders zijn als je de tekeningen niet zag / zonder tekst?

- De diepere dimensie naar gevoelens als bang zijn voor het onbekende, vooroordelen, veroordeeld en beoordeeld worden, op ontdekking durven gaan, worden zichtbaar gemaakt zonder dat erover gesproken wordt. Laat de juryleden deze zaken zelf ontdekken. Volgende vragen kunnen een leidraad zijn om de diepere gevoelens en dimensies naar boven te halen:
 - Waarom zou Erik zeggen: “Maar ze zeggen dat er een verschrikkelijk monster woont!” (Hij is bang om naar het grote meer te gaan).
 - De drie eenden zwemmen vastberaden in het water. Eentje zegt: “Dat is maar een verhaaltje, Erik.” Geloven zij Erik niet? Of geloven ze het verhaal niet? Zit er echt een monster in het meer? Bestaan monsters echt? Bestaan monsters alleen in de fantasie?
 - Waarom denk je dat Erik niet vertelt wat hij allemaal meemaakte?
 - Bestaat zo'n onderwaterwereld echt? Maakt Erik dit echt allemaal mee?
 - Herkennen jullie de wisselende gevoelens van Erik en de eenden? Wanneer was jij al eens terughoudend en was dit nergens voor nodig? Wanneer was jij al eens bang van iets waar je helemaal niet bang voor hoefde te zijn? (Peil naar de ervaringen van de juryleden)

3.5. Leeservaring

Peil naar de leeservaring van de juryleden.

- Is er een spannend stuk in het verhaal? Wanneer en waarom?
- Wat vond je grappig in het boek?
- Heb je een favoriet personage / dier?

3.6. Thema monster – actualiteit

In Schotland is er een heel groot meer dat Loch Ness heet. Meer is in het Engels Loch. Volgens heel wat verhalen zou er in het meer een monster wonen. Op het einde van de grote vakantie is er een grote zoekactie op touw gezet naar het monster.

- Je kunt met de juryleden hier dieper op ingaan. Haal eerst hun voorkennis op door terug te blikken naar het gesprek dat je met hen voerde voor het lezen van het boek.
- Andere informatie over het meer en de zoekacties naar het monster vind je op volgende sites:
 - [https://nl.wikipedia.org/wiki/Loch_Ness_\(meer\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Loch_Ness_(meer))
 - <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2023/08/04/loch-ness-onderzoek-schotland-mythe-of-waarheid/>

3.7. Creatieve verwerking

- Airbrush

MATERIAAL

-
- Een lege spuitfles of sprayfles (dit kan een lege fles zijn van ruitenreiniger of een ander reinigingsproduct (spoel ze zeer goed uit))
 - Water en verf (of kleurstof) (dit doe je in je spuitfles)
 - Grote bladen om op te experimenteren
 - Grote witte bladen (voor elk jurylid één)
 - Gekleurd papier
 - Scharen
 - Lijm om papier te kleven
 - Alleslijm om zwaardere attributen te kleven
 - Rietjes, stokjes, parapluutjes, kralen,
-

- Je kan net zoals Leo Timmers het meer spoot met verf, ook zelf spuiten met verf om een eigen meer te maken. Probeer op voorhand de techniek zelf uit zodat je weet waar de moeilijkheden zitten (verf te slap of te dik, spuit recht houden, ...)
- Doe in een lege spuitfles een mengsel van water met verf.
- Kies je kleuren in functie van wat je wil maken. Leo Timmers gebruikte donkere kleuren om het water van het meer weer te geven. Je kunt dit op dezelfde manier doen door een aantal kleuren over elkaar te spuiten. Op die manier krijg je kleurschakeringen.

- Je kunt best even experimenteren met deze techniek. Misschien is hij voor vele juryleden nieuw.
- Bespreek tijdens het experimenten hoe je iets donkerder kunt maken en hoe iets lichter blijft.
- Misschien zijn de bladen waarop geëxperimenteerd wordt, meteen ook bruikbaar, misschien willen sommige juryleden echt doelbewust aan de slag gaan.
- Bied lege bladen aan om hun meer te spuiten.
- Als het meer van de juryleden klaar is, kunnen ze met papier hun eigen fantasie-onderwaterdier maken. Laat hen hun dier maken via het vormknippen.
- Ze mogen daarna hun dier versieren met de spulletjes die je meebracht (ogen van kralen, vinnen van parapluutjes, enzovoort.)
- Na afloop kan je de werken naast elkaar hangen zodat je samen één groot meer verkrijgt.

- Een monster knutselen

MATERIAAL

-
- Lege plastic flessen
-
- Schoendozen maar ook andere dozen
-
- Kartonnen bordjes
-
- Kosteloos materiaal zoals friscostokjes, parapluutjes, rietjes, kurken, kroonkurken, kralen, ...
-
- Papier en karton
-
- Crêpepapier en/ of froezelpapier
-
- Verf
-
- Eventueel spuitfles
-
- Stevige lijm
-

- Bekijk de grote prent van de onderwaterwereld in functie van het zelf maken van zo'n onderwaterwereld met fantasiedieren.
- Bespreek met de juryleden welke materialen er (nog) nodig zijn aanvullend op het aanbod dat jij zelf deed.
- Laat hen vanuit hun eigen verbeelding een fantasiedier of – monster knutselen.
- Geef hen tips en tricks om alles goed te kunnen bevestigen.
- Misschien kunnen ze hun doos of fles spuiten zoals Leo Timmers deed met de onderwaterwereld?
- Je kunt ook deze monsters en dieren verzamelen en samen tonen.

- Boven en onder

MATERIAAL

-
- papier, bij voorkeur lange rol behangpapier
-
- tekengerief (stiften, kleurpotloden,)
-

- Verdeel het papier in twee zones.
- Laat de juryleden samen ook een boven- en onderwaterwereld tekenen.

4. VERDER LEZEN

- Hier zijn draken/ Yorick Goldewijk en Yvonne Lacet (ill.) (Ploegsma, 2020)
 - Helemaal aan de rand van mij, ben jij/ Agnès de Lestrade en Valeria Docampo (ill.) (De Eenhoorn, 2017)
 - Het kleurenmonster/ Anna Llenas (De Vier Windstreken, 2017)
 - Het hondje dat Nino niet had/ Edward van de Vendel en Anton van Hertbruggen (ill.) (De Eenhoorn, 2013)
-